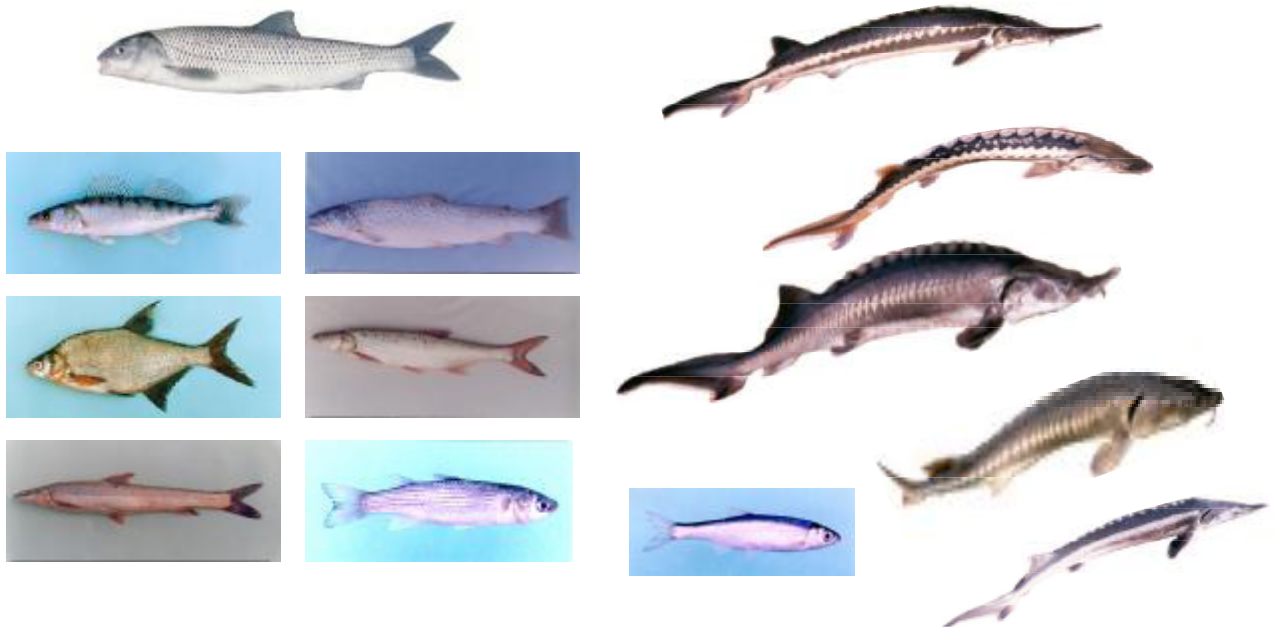

اثرات تخریبی دامهای مونوفیلامنتی و مولتی مونوفیلامنتی بر ذخایر آبزیان دریای خزر

همانطور که استحضار دارید، دریای خزر یک دریاچه بسته و محدود بوده و میتوان گفت میزان ذخایر آبزیان آن هم تا حدودی معلوم و مشخص است. دریای خزر به لحاظ وجود گونه های با ارزش ماهیان خاویاری از جایگاه ویژه ای در دنیا برخوردار است. گونه هاییکه از میلیونها سال قبل توانستند نسل خویش را حفظ نمایند.

آلودگی دریای خزر از جمله عواملی است که ذخایر ارزش دریای خزر را در معرض خطر قرار داده است و هر ساله عوامل آلوده کننده متعددی از جمله ورود فزاینده آلاینده های صنعتی، کشاورزی، شهری و غیره وارد اکوسیستم با ارزش دریای خزر شده و باعث ایجاد شرایط نامناسب زیست محیطی آبزیان دریای خزر می گردد.

آلودگی پلاستیکی یکی دیگر از عوامل آلوده کننده زیست محیطی در دریای خزر می باشد. که تاکنون کمتر به آن پرداخته شده است. این آلودگی توسط ماهیگیران انجام می گیرد. و هر ساله هزاران تور صیادی به جهت جریانات شدید و طوفانهای دریایی از جای خود کنده شده و در دریا سرگردان می باشند.

تورهای منو فیلامنت (Monofilament) یا مولتی منو فیلامنت (Multi monofilament) از جمله عوامل آلوده کننده پلاستیکی در دریای خزر می باشد. اینگونه تورهای صیادی از الیاف مصنوعی (SYNTHETIC) ساخته شده که در آن ماده تشکیل دهنده لیف، از مواد شیمیایی می باشد. بطوریکه بیشترین آلودگی پلاستیکی را به خود اختصاص داده است.

تورهای فیلامنتی هر چند دارای مزایایی از قبیل بازده صید بالا (بدلیل تک رشته بودن، شفافیت و دید کم)، شستشوی آسان و غیره می باشد، اما معایبی هم دارد. آلودگی پلاستیکی، عدم تعمیر در موارد پارگی، هزینه زیاد خرید، اثر تخریبی بیشتر روی

بدن ماهی ، تنه پیچ کردن ماهی و غیره را می توان نام برد. تورهای فیلامنتی از نظر سازمانهای جهانی بعنوان یک نوع آلودگی پلاستیکی محسوب شده و میتواند جان موجودات دریایی را تهدید نماید. به این جهت استفاده آنرا ممنوع اعلام نموده اند. در مواقعی که این تور ها توسط جریانات دریایی از جا کنده می شوند قادرند ماهها در داخل دریا سرگردان بوده و همچنان به شکار آبزیان بخصوص ماهیان غیر استاندارد ادامه دهند.

واقعہ مر بوط به فک جوانی که در آبهای خلیج سان دیه گو به شنا و بازی می پرداخت بسیار معروف است . او با یک تور ماهیگیری پلاستیکی (منو فیلامنت) که ما هها در آب سرگردان بود به بازی می پرداخت و کنجکاوانه به دور آن می چرخید تا بالاخره روزنه ای یافت و به درون تور رفت و اسیر شد. در آغاز ، تور برای فک فقط یک مزاحم لطیف و موءدب بود. اما کم کم که فک رشد کرد و بزرگتر شد رشته های تور به دور گردن او فشار آوردند به طوری که پوست بدن او را پاره می کردند که نتیجه بدنش زخم شدو گوشت آن در معرض هجوم باکتری ها قرار گرفت در این حال اگر به فک کمک نمی شد هلاک می گردید.

گفته می شود سالانه حدود 400/000 پستاندار دریایی به علت رها شدن 6/4 میلیون تن پلاستیک (شامل تورهای پلاستیکی و غیره) نابود می شوند.

اعمال مدیریت مناسب و صید مسئولانه بر ذخایر دریایی خزر می تواند تاثیر زیادی در حفظ و بازسازی ذخایر آبزیان داشته باشد. لذا لازم است در کاهش بار آلودگی دریای خزر همه جوانب را مد نظر قرار داده تا از وضعی که در حال حاضر برای دریای خزر بوجود آمده است ، جلوگیری نموده و آنرا وخیم تر نکنیم و همه چیز را برای منافع خودمان از بین نبریم. چون این ذخایر به نسلهای آینده هم تعلق دارد و لازم است در حفظ و نگهداری آن کوشا باشیم.

علیرضا نجفی خواه : کارشناس مسئول اداره امور صیادان شیلات گیلان